

R A D A L L A

niin kuin juna kulkee reittiä, jonka raiteet ovat sille asettaneet, niin soittaja seuraa nuottia, jonka säveltäjä on luonut. Soittaja on radalla, linjassa, tasapainossa, uralla. Mutta toisin kuin juna, joka ei voi lähteä kulkemaan omia reittejään, soittaja tuo jotakin sävellykseen, joka on enemmän kuin mitä säveltäjä on merkinnyt tai ajatellut

Se on toisenlainen rata.

Rata, joka

rakentuu halulle,

näkemykselle, hurmiolle.

– Oliko Mozart oman aikansa rataässä?

Koska ratahan voi olla kiekkokaukalo, rautatie, klubi, kappelissa kuultava soitto.

Ei huvitus ja vakava ole koskaan sulkeneet toisiaan pois.

Vaikka täälläkin soittajalla roikkuu vain toisessa korvassa yksittäinen korvarengas, ei täällä pedaali tuo ääneen säröä, vaan kääntää älylaitteessa olevista nuoteista sivun.

Silloin me hienostuneet ratakanat
heilutamme päätämme Mustoselle, Stravinskylle, Clarkelle, Prokofjeville, Enesculle kuin
soittaja, joka myöntyy nuotille.
Tätä on klassinen ekstaasi.

Siksi voisi sanoa, etteivät kirkonkellot soi turhaan ennen konserttia. Mutta ovatko ne tuomiokellot? Taivaanportin avaajat? Ennen Allegro vei Pietariin. Nyt sen tahti on pysähtynyt.

Šostakovitš ja Mustonen käsittelevät musiikeissaan eri aikaan sijoittuvia ahdinkoja. Silti juuri ahdington sointi on yksi ja sama: viulu anelee niin kuin vain viulu voi anella. Ja kuunnellessa näkee, kuinka flyygelinpinta heijastaa meidät. Onko se kännykkää edeltävä musta peili, joka pakottaa meidät katsomaan uhkakuvia ja synkkyyttä (itsessämme)? Se käskee: katso, **katso, katso**

sillä myös korvilla voi nähdä.

vjävjävjävjä

i-i-ii

i-i-ii

hji hji hji hji

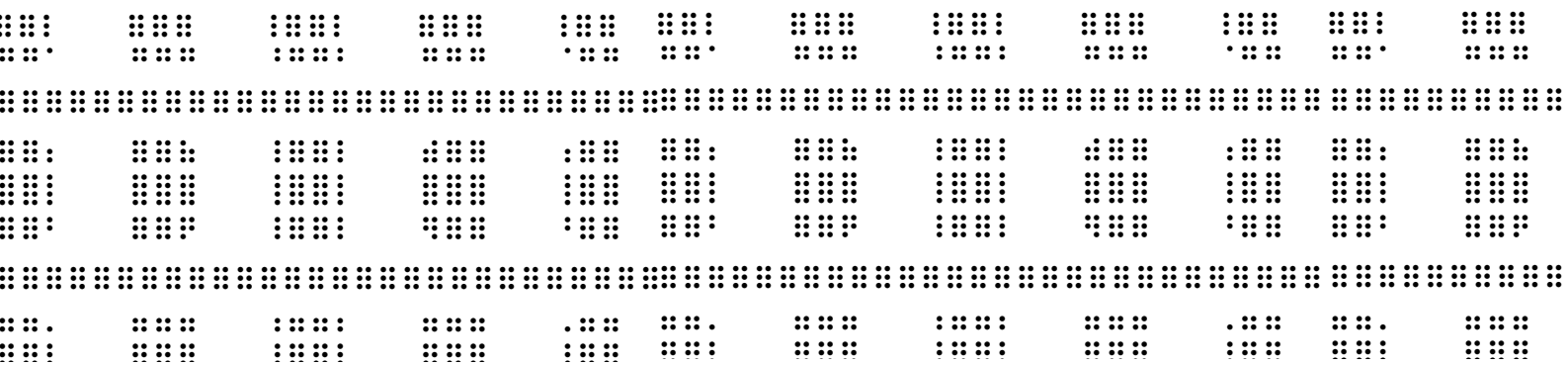
Vaikka ahdinko on usein nopeaa, ei tempo kerro kaikkea. Tulkintamme voi muuttua hetkessä pelkän sävelen ja soinninväarin vaihtuessa. Yhtäkkiä koskettimilla ei enää möyri sormet, vaan ne hyppivät ilkikurisesti ja leikkien. Hetkessä jousien ei katso enää viilaavan kieliä, vaan liukuvan niillä.

Näin muuttuvat myös suhteet soitinten kesken. Ovatko ne yksi ja sama olento, vai keskusteleeko kaksi soitinta keskenään, kun kolmas asettautuu miljööksi, jossa tämä keskustelu käydään? Vai onko soitto maisema, jota kuuliija ihailee?

Pirskahteleva on duurissa, se on aina duurissa.

Eivät molli ja riitasointu pirskahtele.

Ne sivaltavat, vihlovat ja kuultavat. Täällä musiikki maukuu, sahaa, viekoittelee, helkky, vyöryy, tulvii, sarastaa, ja vanha soi matalalta: vanheneva ruumis on ääniaallon hitaudessa.

Rataleveytemme eroaa muun Euroopan yleisestä raideleveydestä, ja jaamme saman rataleveyden Venäjän kanssa. Ratakiskoiksi taas kutsutaan lääkettä, jolla lievitetään ahdistuneisuutta ja tuskaisuutta sekä hoidetaan paniikkihäiriöitä.

Se kaikki on täällä läsnä. Toivo on yksikkö, sillä sen äärelle kokoonnutaan yhdessä.

Sillä ei aikaamme voi erottaa musiikista.

Ne kädet, jotka täällä taputtavat, taputtavat juuri tässä hetkessä.

Ja taputtaa ne haluavat ensimmäisen, toisen ja kolmannenkin kerran.

Sen jälkeen ne kädet lähtevät eri suuntiin jatkamaan omia askareitaan.

Aplodit kihelmöivät haamutunteena iholla, musiikki soi kumeana korvissa. Ajatus teemasta pätee kuulijaan: muutos voi olla tunnistettavissa juuri sen takia, että ydin on kuitenkin vielä sama. Sävel soi eri lailla toinen vierellään. Ja vaikka toinen sävel hiljenisi, on se jo muuttanut ensimmäistä.